



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci žalobce **P. H.**, zastoupeného JUDr. Romanem Heydukem, advokátem se sídlem Brno, Jaselská 206/27, proti žalovanému **Generálnímu ředitelství cel**, se sídlem Praha 4, Budějovická 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2015, č. j. 4346-5/2015-900000-304.1,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 3. 10. 2011 žalobce podal celní prohlášení s návrhem na propuštění zboží (Tabák cigaretový balený, okamžitá spotřeba, nepřesahující 500 g / 168 kg, země původu Jordánsko) do režimu volného oběhu. Jednou z příloh celního prohlášení byla faktura č. 9/17.9.2011 ze

dne 17. 9. 2011. Celní úřad Brno téhož dne zboží propustil do režimu volného oběhu a vyměřil celní dluh ve výši 103 020 Kč, konkrétně dovozní clo ve výši 70 224 Kč a daň z přidané hodnoty (dále též „DPH“) ve výši 32 796 Kč. Dne 24. 10. 2011 žalobce požádal o dodatečné přiznání preferenčních sazebních opatření a o vrácení vyměřeného cla a DPH. K žádosti předložil dodatečně vystavené průvodní osvědčení (o původu zboží) EUR.1 ze dne 5. 10. 2011, č. 0171668. Celní úřad vzhledem k pochybnostem o pravosti předloženého osvědčení o původu zboží, zaslal průvodní osvědčení EUR.1 k následné verifikaci celním orgánům státu vývozu (Jordánska). Dne 5. 3. 2012 žalobce k žádosti doložil fakturu č. 9/17.9.2011 ze dne 17. 9. 2011 obsahující prohlášení o preferenčním původu dovezeného zboží v Jordánsku.

[2] Vzhledem k tomu, že ve lhůtě 10 měsíců neobdržel od jordánských celních orgánů žádnou odpověď, vydal Celní úřad pro Jihomoravský kraj (tedy právní nástupce Celního úřadu Brno; v obou případech dále též „celní úřad“) dne 13. 3. 2013 rozhodnutí o dodatečném přiznání preferenčních sazebních opatření a vrácení cla ve výši 70 224 Kč a DPH ve výši 14 044 Kč (celkem tedy ve výši 84 268 Kč). V odůvodnění uvedl, že rozhodnutí učinil na základě dodatečně předloženého prohlášení na faktuře č. 9/17.9.2011, nikoli dle průvodního osvědčení EUR. 1. Měl totiž pochybnosti o tomto dokladu, ne však o původu zboží jako takovém.

[3] Dne 24. 4. 2013 celní úřad obdržel výsledek následné verifikace EUR. 1. Ze stanoviska jordánských celních orgánů vyplynulo, že jednak předmětné zboží nelze pokládat za původní v Jordánsku, jednak průvodní osvědčení EUR. 1 není pravé. Vzhledem k tomu celní úřad zahájil řízení ukončené rozhodnutím ze dne 29. 8. 2014, č. j. 109602-8/2014-530000-11, o přezkoumání celního prohlášení a dodatečném vyměření dovozního cla, DPH a penále – platebním výměrem č. 9140304412. Tímto rozhodnutím celní úřad žalobci doměřil dříve vrácenou částku v celkové výši 84 268 Kč.

[4] Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, na jehož základě žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 2. 2015, č. j. 4346-5/2015-900000-304.1, napadený platební výměr změnil na rozhodnutí o obnovení celního dluhu, který byl původně vyměřen v celkové výši 103 020 Kč, a jehož část ve výši 84 268 Kč (z toho clo 70 224 Kč a DPH 14 044 Kč) byla neoprávněně vrácena daňovému subjektu, a uložil žalobci uhrazení této částky.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[5] Ve včas podané žalobě žalobce uvedl, že za obchodním účelem dovezl z Jordánska tabák do vodních dýmek. Ve smyslu Evropsko-středomořské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Jordánským hášimovským královstvím na straně druhé (dále též „Dohoda“) celnímu úřadu předložil osvědčení EUR.1, které mu dodal jordánský dodavatel. Celní úřad požádal jordánské úřady o verifikaci tohoto osvědčení. Poté však žalobce zjistil, že dle Dohody může při nákupu zboží do částky 6 000 EUR předložit doklad alternativní, a to fakturu dodavatele s náležitostmi dle Dohody. Tuto fakturu mu dodavatel vystavil, žalobce ji předložil celnímu úřadu a ten zboží přiznal celní preference. Později se však z Jordánska vrátila verifikace průvodního osvědčení EUR.1, jehož pravost jordánské úřady neuznaly.

[6] Již v celním řízení žalobce namítal, že Dohoda zakotvuje dvě alternativní možnosti pro prokázání původu zboží, a to buď průvodní osvědčení EUR.1, nebo fakturu dodavatele. Se skutkovým závěrem, že průvodní osvědčení EUR.1 není pravé, nelze polemizovat. Tento doklad žalobce obdržel od jordánského dodavatele a náležitosti tohoto osvědčení mu nejsou známy. Žalobce však brojí proti účelovému výkladu alternativního osvědčení původu zboží správními orgány.

[7] Správní orgány v řízení zastávaly stanovisko, že pokud je průvodní osvědčení EUR.1 neplatné, a původ zboží tímto způsobem není prokázán, nelze osvědčit původ zboží předložením faktury. Právní alternativa však takovýto výklad nepřipouští. Dohoda u zboží do 6 000 EUR umožňuje předložit buď jeden nebo druhý doklad. To samozřejmě neznamená, že pokud je jeden doklad neplatný, je neplatný i druhý doklad.

[8] Žalovaný původně souhlasil s alternativním charakterem dokladů, v rozhodnutí však dospěl k závěru, že dle jordánských celních úřadů nemá zboží původ v Jordánsku, pročez nelze uznat ani fakturu. Dohoda umožňuje jordánským celním úřadům provádět faktické ověření původu zboží. V dané věci však přišlo toliko strohé vyjádření jordánské strany bez jakéhokoli odůvodnění, že průvodní osvědčení EUR.1 není autentické a dovezené zboží nemá původ v Jordánsku. Jak k tomuto závěru jordánské celní orgány dospěly, není vůbec uvedeno.

[9] Žalobce celním orgánům doložil, že zboží bylo odesláno letecky z Jordánska. V průběhu odvolacího řízení pak navrhl, aby byla jordánská strana vyzvána k provedení šetření u dodavatele – společnosti Ramez Mazzawi & Partners. Toto však nebylo učiněno. Žalovaný se opřel o holou větu jordánské strany a dospěl k závěru, že toto tvrzení nemusí jordánská strana odůvodňovat.

[10] České celní úřady předložily jordánské straně pouze průvodní osvědčení EUR.1, nikoliv však vzorek dovezeného zboží. Dle zjištění žalobce jordánská strana neprováděla žádné šetření, dodavatele nijak nekontaktovala, vzorek dovezeného zboží neměla vůbec k dispozici. Žalobce nezná jordánské právní předpisy. Cizí právo je však předmětem důkazu. Žalovaný měl tedy odkázat na cizí právo, aby vůbec tvrzení, že jordánské orgány něco ve věci dělaly, bylo prokazatelné.

[11] Stanovisko jordánských celních úřadů lze interpretovat tak, že pokud průvodní osvědčení EUR.1 není autentické, neplatí právní domněnka o původu zboží v Jordánsku. Jedná se však o vyvratitelnou právní domněnku. Tím, že neplatí právní domněnka týkající se průvodního osvědčení EUR.1, však naprosto není vyvrácena právní domněnka o původu zboží plynoucí z doložené faktury. Aby byla vyvrácena tato domněnka o původu zboží, muselo by být osvědčeno, že faktura je nepravá, nebo prokázáno, že zboží skutečně v Jordánsku nemá původ.

[12] Společnost Mazzawi je reálně existující společnost, má internetové stránky, tabák do vodních dýmek dodnes vyrábí a tento je dodnes do ČR dovážen, byť žalobce se touto činností již nezabývá. Celní úřad mohl požádat jordánskou stranu, aby šetřením na místě samém u dodavatele zjistila pravý stav věci a původ zboží. Dle Dohody je takovýto postup možný (viz čl. 16 odst. 5). Žalovaný však žalobcův návrh na takové šetření ignoroval. Dohodu tedy

vyložil zcela v žalobcův neprospěch, aniž by proto měl skutkový a právní základ. Bylo tak zneužito správní uvážení a dokazování v žalobcův prospěch nebylo připuštěno. Doloženou fakturou se v řízení nikdo nezabýval.

[13] Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí celního úřadu, zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[14] Ve vyjádření k žalobě žalovaný setrval na argumentaci uvedené již v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Dodal, že mezinárodní spolupráce ve věci ověřování původu zboží je založena na vzájemné důvěře, přičemž výsledky šetření dožádaných celních správ jsou respektovány. Dožádané celní orgány nejsou povinny své závěry jakkoliv zdůvodňovat. České celní orgány pak nebyly povinny zasílat jordánským celním orgánům vzorek dovezeného zboží a ani jej neměly k dispozici. Jaká šetření prováděla jordánská strana a podle jakých předpisů, není žalovanému známo, způsob ověření původu dovezeného zboží byl v pravomoci jordánských orgánů. Naopak žalobce nijak nedoložil svá tvrzení o tom, že jordánské celní orgány žádná šetření neprováděly. Žalovaný nezpochybnil existenci vývozce daného zboží, tato skutečnost však nemá žádný vliv na projednávaný případ. Původ dovezeného zboží byl ověřen postupem podle Dohody. Pokud má žalobce pochybnosti o tom, jak jordánské celní orgány postupovaly v otázce ověření původu zboží, pak musí např. prostřednictvím svého dodavatele tyto pochybnosti uplatnit u těchto orgánů. Žalobcem uplatněný „čl. 16 odst. 5 Dohody“ (správně čl. 16 odst. 5 Protokolu č. 3 k Dohodě před jeho novelizací) se vztahuje k postupu při vystavování důkazů původu, nikoliv k následné verifikaci. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

[15] Soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí celního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že **žaloba není důvodná**.

[16] Předmětem sporu v dané věci je otázka, zda celní orgány postupovaly správně, pokud vycházely toliko ze stanoviska jordánských celních orgánů dožádaných k ověření žalobcem předloženého průvodního osvědčení EUR.1, a nepřihlížely k žalobcem taktéž předložené faktuře č. 9/17.9.2011 ze dne 17. 9. 2011 obsahující prohlášení o preferenčním původu dovezeného zboží v Jordánsku.

[17] Postup při ověřování důkazů původu zboží je upraven v Dohodě, resp. v jejím Protokolu č. 3 [Protokol č. 3 Evropsko-středomořské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Jordánským královstvím na straně druhé, ve znění Rozhodnutí Rady přidružení EU–Jordánsko č. 1/2006 ze dne 15. 6. 2006, kterým se mění protokol č. 3 o definici pojmu „původní produkty“ a o metodách správní spolupráce k Evropsko-středomořské dohodě (2006/508/ES); dále též

„Protokol č. 3“]. Podle čl. 32 odst. 2 Protokolu č. 3 *si Společenství a Jordánsko poskytují prostřednictvím příslušných celních správ vzájemnou pomoc při kontrole pravosti průvodních osvědčení EUR.1 a EUR-MED, prohlášení na faktuře a prohlášení na faktuře EUR-MED a při kontrole správnosti údajů obsažených v těchto dokladech.* Dle čl. 33 odst. 1 Protokolu č. 3 se dodatečné ověření dokladů o původu zboží provádí *nahodile anebo vždy v případech, kdy mají celní orgány země dovozu odůvodněné pochybnosti o pravosti těchto dokladů, o statusu původu dotyčných produktů nebo o splnění jiných povinností stanovených v tomto protokolu.* Podle odstavce 3 téhož článku *ověřování provádějí celní orgány země vývozu. Pro tyto účely mají právo požadovat jakékoli doklady a provádět jakoukoli kontrolu účtů vývozce nebo jinou kontrolu, kterou považují za účelnou.* Odstavec 5 téhož článku pak stanoví, že *celní orgány žádající o ověření jsou informovány o jeho výsledcích co nejdříve. Z výsledků musí být zřejmé, zda jsou doklady pravé, zda lze dotyčné produkty považovat za produkty pocházející ze Společenství, Jordánska nebo jedné z ostatních zemí uvedených v člancích 3 a 4 a zda tyto produkty splňují ostatní podmínky stanovené v tomto protokolu.*

[18] V daném případě měly české celní orgány pochybnosti o pravosti žalobcem doloženého průvodního osvědčení EUR.1. Je podstatné, že ze stanoviska jordánských celních orgánů vyplynuly dvě skutečnosti: jednak že ověřované průvodní osvědčení EUR.1 není pravé, jednak že předmětné zboží není jordánského původu. Jak plyne z Dohody, resp. z Protokolu č. 3, pravomoc týkající se ověření a určení původu zboží je v zásadě udělena orgánům vývozního státu, přičemž celní orgány dovozního státu jsou vázány závěry legálně vyslovenými celními orgány vývozního státu (srov. též obdobně např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2008, č. j. 5 Afs 38/2007-57, či ze dne 30. 4. 2009, č. j. 7 Afs 108/2008-53, www.nssoud.cz). V daném ohledu je zásadní obsah informace poskytnuté jordánskými celními orgány. Ty nejen, že popřely autentičnost ověřovaného průvodního osvědčení EUR.1, ale též výslovně uvedly, že předmětné zboží není jordánského původu. Tento svůj závěr nemusely blíže osvětlovat. Naopak česká celní správa z něj musela vycházet, na čemž nemohla ničeho změnit žalobcem dodatečně doložená faktura. Skutečnosti plynoucí z této faktury totiž byly stanoviskem jordánských celních orgánů vyvráceny. V takové situaci bylo na žalobci, aby dosáhl změny stanoviska jordánských úřadů. Orgánům celní správy tudíž nelze vytýkat nedostatečné zjištění skutkového stavu.

[19] Na základě uvedeného je tak nedůvodnou i žalobcova argumentace týkající domněnek o původu zboží. Obsah stanoviska jordánských celních úřadů totiž neumožňuje takový výklad, že by otázka původu zboží měla být předmětem dalšího zkoumání či že by tato otázka byla ponechána otevřenou. Naopak, jordánské orgány jednoznačně uvedly, že zboží není jordánského původu.

[20] Nutno též doplnit, že v rámci mezinárodní spolupráce prováděné na základě Dohody nejsou české celní orgány povoleny k přezkoumávání informací poskytnutých orgány jiného státu, ani způsobu, jakým orgány státu vývozu ke svým zjištěním dospěly.

[21] Soud se tedy v dané věci plně ztotožnil s právním hodnocením podaným v odůvodnění rozhodnutí žalovaného. Rozhodnutí je přezkoumatelné, žalovaný se zabýval všemi odvolacími důvody. Není pravdou, že by se žalovaný opomněl zabývat dodatečně doloženou fakturou. Naopak žalovaný uvedl důvody, pro něž byla tato faktura ke stanovení skutkového stavu shledána nedostačující. Stejně tak není pravdou, že žalovaný popíral možnost prokázání

původu zboží tímto alternativním způsobem, v daném případě se však uvedený způsob osvědčení původu zboží nemohl uplatnit vzhledem k obsahu stanoviska jordánských celních úřadů. Za daného stavu celní orgány nebyly povinny se opakovaně obracet na celní orgány státu vývozu, neboť jimi vydané stanovisko po formální i obsahové stránce plně odpovídalo náležitostem stanoveným v čl. 33 Protokolu č. 3.

V. Závěr a náklady řízení

[22] Soud tedy shledal námitky žalobce neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

[23] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 12. dubna 2017

JUDr. Zuzana Bystřická
předsedkyně senátu

v. z. Mgr. Petr Pospíšil, v.r.
člen senátu
(§ 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s.)